

S m e r n i c e

za zgradbo Univerzitetne knjižnice v Ljubljani, ki jih priporoča ožja komisija (Šlebinger, Glonar, Prijatelj, Kidrič).

I. V z o r e c :

V aplikacijo se priporoča Univ. knjižnica v Oslu (Kristianiji) na Švedskem, zgrajena 1913 (načrti: Zentralblatt f. Bibliothekswesen, XXXI, 1914, str. 102-3; Žmavc Ivan, Hospodarne riženi osv. čin. vedeckych kn. 1924, 54/5), a ob upoštevanju novejših izkušenj, zlasti iz ureditve velike moderne knjižnice "Deutsche Bücherei" v Leipzigu 1916 (prim.: Wahl, der Bau der Deutschen Bücherei in Leipzig, Zentralblatt für Bibliothekswesen XXXIII, 1916, 327 - 44; sliki 14. in 15. v knjigi Hessel, Gesch. d. Bibliotheken, 1925).

Knjižnica v Oslu ima glavno poslopje in 3 spec. magacinske zgradbe, izmed katerih je doslej dograjena samo ena. Glavno poslopje ima pritličje, mezzanin in prvo nadstropje z lučjo tudi od zgoraj. Nekaj skladišč je tudi v pritličju in v mezzaninu, medtem ko so v 1. nadstropju samo čitalniški in upravni prostori.

Na prostoru, ki je univerzi na razpolago, bi moglo biti glavno poslopje v Vegovi ulici, skladišča na nasprotni strani ob Gosposki ulici.

II. S p l o š n e s m e r n i c e :

Suhi temelj.

Možnost za razširjenje.

Varnost pred ognjem.

Smotrena koncentracija prostorov.

Eliminacija koridorjev in hodnikov, kjerkoli je mogoče,

Stroga ločitev glavnih bibliotekskih prostornih kategorij; čitalnic, upravnih prostorov in skladišč.

Luč po potrebi tudi od zgoraj.

Za ljudi in upravo po možnosti solnčna, za materialj senčna stran.

Za obiskovalce samo 1 vhod.

Namestitev glavnih upravnih in čitalniških prostorov v istem nivoju (št. 1 - 12 z vestib. in stranišči dame - moški).

Pažnja, da se pota publike in uradništva ne bi mogla križati.

Za skladišča magacinski sistem, ne dvoranski, galerijski ali alkovenski.

Zrak in svetloba tudi za skladišča, torej ne kleti.

Zid je pri skladiščih samo ščit, medtem ko naj počivajo železni nosilci direktno na temelju ter segajo do podstrešja.

Za skladišča železo-beton in železne konstrukcije.

Magacini ne smejo biti nad upravnimi in čitalniškimi prostori.

Za skladišča ravna tla brez stopnic.

Dosegljiva višina v magacinskih nadstropjih, brez lestvic in galerij, torej le 2.25 m.

Širina magacinov 12.30 m.

Za časopise temnejša skladišča.

Ozir na potrebe univerze, da dobi v začasno uporabo, t.j. do takrat, ko bi jik biblioteka sama rabila v novi zgradbi čim več prostorov, ki se dajo reparirati in opremiti s posebnim začasnim vhodom (misliti je treba na III 16, 17, 20, a zlasti prazna spodnja magacinska nadstropja pri 24.

III. P r o s t o r i .

1. Garderoba.
2. Buffet.
3. Soba za izposojevanje in vračanje knjig.
4. Glavna čitalnica s 200 sedeži.
5. Soba za tekoče časopise in revije.
6. Profesorska čitalnica s 20 sedeži.
7. Soba za kataloge in bibliografske pripomočke.
8. Sobica za kataloge za občinstvo, poleg čitalnice.
9. Dvorana za razstave in knjižne redkosti.
10. Upravnikova soba s predsobo.
11. Soba za uradnike (1 večja, 2 manjši).
12. Soba za rokopise s 6 sedeži za obiskovalce.

13. Soba za prvo manipulacijo za došlo časopisje, korespondenco, ekspedicijo in opremo knjig.
14. Večja soba za manipulacijo z dnevnimi časniki.
15. Soba za knjigoveško manipulacijo.
16. Soba za grafično zbirko.
17. Soba za muzikalije in zemljevide.
18. Stanovanje za knjižničnega hišnika (služitelja).
19. Stanovanje za upravnika.
20. Biblioteška predavalnica.
21. Centralna kurjava.
22. Prezračevalna naprava
23. Stranišča.
24. Skladišča.

O tem, kako velika naj bodo skladišča, je mogoče le aproksimativno govoriti.

Pod 3 pogoji bi se moralo graditi 14 magacinskih nadstropij z višino 2.25 m/10m za knjige, 4 za časnike, namreč:

- 1) ako bi se gradila skladišča s 26 m dolžine in 12.30 m širine;
- 2) Ako bode znašal prirastek, kakor se predvideva, povprečno na leto 7000 števil:
- 3) Ako bi naj zadostovala skladišča vsaj za 100 let (za sedanje stanje so potrebna 4 magacinska nadstropja v razmerju 26x12.30 x 2.25, 3 za knjige, 1 za časopise).

Vsaka izprememba označenih 3 pogojev izpremeni tudi število zaželenih magacinskih nadstropij. Že sedaj se zdi, da se skladišča ne bodo mogla graditi v dolžini 26 m, ker ne bo dovolj prostora na razpolago. S tem je pa že tudi rečeno, da 14 magacinskih nadstropij ne bi bilo dovolj, ako se naj upošteva pogoj 2 in 3. Pri III, "Prostori" od št. 1 - 12: Glavno nadstr. z vestib. in stranišči.